

X Lyukas a tető, mégis zajlik az élet

Férfiakat vetkőztetnek a tököli asszonybálon

Negyedszer rendezték meg Tökölön a szüreti napokat október első hétvégéjén. S ez csak egyike a művelődési ház által ebben az évben szervezett nagy rendezvényeknek. A ház életéről, a közművelődésről, a nemzeti kultúráról beszélgetünk Halász László igazgatóval.

– Az efféle nagy rendezvényeket szeretik a tököliek. A júniális idején – amit a Duna partján, egy tisztáson az idén immár tizenegyedik alkalommal tartottunk – szinte kiürült a község. Ebben az évben először volt sörfesztivál, augusztusban pedig egy négy-napos folklórfesztivált rendeztünk, amelyre kilenc országból – köztük Mexikóból, Argentínából – jöttek a zenekarok. Ezekkel az eseményekkel is a hagyományteremtés volt a szándékunk. Újabb lehetőségek arra, hogy összegyűljön a község lakossága.

– Miből telik az új rendezvényekre?

– A művelődési ház ez évi költségvetése hét és fél millió forint. Ebből kétféle lakója után járó állami támogatás, másfél millió pedig saját bevétel. A többi az önkormányzat állja. Magam is tagja vagyok a képviselő-testületnek, bár nem vagyok politikailag alkalmos. Úgy vélem, szükség van ott valakire, aki a kultúra érdekeit képviseli. Kisebbségekkel helyi cégek, vállalkozók is támogatják rendezvényeinket.

– Miből származnak a működési bevételek?

– A kisebb rész helyiségek bérbeadásából, például vásárokat rendezésére, a nagyobb rész a jegyek ára. Sikeresek a műsoros estek, és különösen népszerűek az itt tartott bálók. Az évi szokásokhoz kapcsolódó és a jótehetségi bálók nemcsak a község, hanem a környék lakosságát is vonzzák. Kuriózumnak számít az asszonybál, ahol – nevének megfelelően – csak nők vehetnek részt, a betévedő férfit pedig levetkőztetik.

– Eddig a jeles napokról volt szó. De milyen élet folyik a művelődési házban általában?

Halász László, a harmonikás igazgató a Kolo együttesben

HANCISOVSZKI JÁNOS FELVÉTELE

– A délelőtt az iskoláé. Imár hatodik éve a kistermekben kap helyet az általános iskola három osztálya, a nagyteremben pedig a tornaórákat tartják. A tizenkét tantermes lakótelepi iskola felújítása oldhatja meg ezt a problémát. Délután és este a különféle klubokon és tanfolyamokon a sor. Mindennap egészen este tízig nyitva tart a ház.

– Tököl soknemzetiségű község: együtt élnek itt magyarok, rákok és németek. Mennyiben mutatkozik ez meg a kulturális életben?

– Két éve működik nálunk a német nemzetiségi asszonykórus, a legnagyobb hagyományai azonban a délszláv együttesnek vannak. Ennek 1967-ben magam is alapító tagja voltam. Jelenleg alapító szekciójában, mintegy százhatvan taggal működünk. A táncok, az énekek és a zenekar mellett a fiatalokat is tanítgatjuk. Szervezem az együttes életét, a próbákat és a fellépéseket. Évente egy-két külföldi meghívásnak is eleget teszünk. Idén Portugáliában jártunk.

– Úgy tudom, ma is aktívan zenél...

– 1976-ban alakítottam meg a Kolo együttest. Ez a név kortáncot jelent, ami a legjellegzetesebb táncforma a délszláv népek között. Szerb, horvát és macedón népzene játszottunk. Kéthetente tartunk délszláv táncórákat itt, a művelődési házban. Ezt is beleszámolva nyolcvan-száz fellépésünk van egy évben. Az én hangszerem a harmonika, amely nem hagyományos népi hangszer, de e században mélyen beépült egyes népek, így a délszlávok kultúrájába is.

– Hogyan egyeztethető össze a zenésélet az igazgatói munkával?

– Napjaim nagyobbik részét már több mint huszonöt éve a művelődési házban töltöm. Két éve lettem előbb megbízott, majd – egy pályázat után – kinevezett igazgató. Ez lemondásokkal is jár. Korábban például együtt turnézottam külföldön a Vujicsics együttesrel, ezt ma már nem tehetem meg.

– Mivel kell még foglalkoznia

Tökölön a művelődési ház igazgatójának?

– Az idén harmincéves épület állapota katasztrofális: legalább húsz helyen beázik a tető. A rendezvények alatt azért imádkozunk, nehogy eredjen az eső. A világítás- és hangosítástechnika kezdetleges. Az ebben az évben kiírt pályázaton elfogadott rekonstrukciós terv megvalósítása legkevesebb hatvanmillióba kerülne. Az elképzelések szerint egy emeleti szint és tetőtér-beépítés is kerülne a mostani épület fölé. Így beköltözhetne a könyvtár és a falumúzeum, létrejöhetne egy komplex kulturális centrum. Erre pedig nincs pénz. Be kell látnunk, hogy az iskolafelújítás, az oktatás ügye előbbre való.

Eckert Bálint

A Múza Nagymaroson

Nagymaroson, a művelődési házban nyitotta meg a Múza Művészet- és Tudománypártoló Egyesület kiállítását Mándli Gyula, a váci Katona Lajos Városi Könyvtár igazgatója. A harminckét művész és művelőként vagy hivatásosként foglalkozó tagot tömörítő egyesület immár évek óta rendez kollektív tárlatokat Vácra, Gödön és Nagymaroson. Vitathatatlan érdeme, hogy összehozta a Duna bal partján élő művészeket, olyanokat, akik alkotásaikból élnek, és olyanokat, akiknek a rajzolás vagy a festészet nem főhivatásuk. És a közös kiállításokon, mint ezen a nagymarosin is, jól megférnek

együtt a festők és az elményeiket rajzban megőrző amatőrök művei.

A Múza Egyesület tagjai között a festők, grafikusok mellett fotósok, szobrászok és keramikusok is vannak, Szobtől egészen Dunakesziig. Természetesen rendszeresen rendeznek egyéni kiállításokat is: a nagymarosi tárlattal szinte egy időben nyílt meg a váci könyvtárgalériában Debre Györgyi festőművész tárlata. Kiállítását mestere, Dániel Kornél nyitotta meg.

A Múza-kiállítás október 29-ig, Debre Györgyi tárlata november 15-ig tekinthető meg. B. J.

Pántlikás kalapban az irsai bálon

TUDÓSÍTÓNKTÓL

Az albertirszai hagyományörzés helyi motorját, Kovács Károlynét – akinek ősei 1711-ben indultak a Felvidékről új hazát keresni – arról kérdeztük, miért elevenítették fel az idei őszön is – méghozzá nagy sikerrel – a szüreti mulatságot.

– Községalapító eleink – és a hagyományok – iránti tisztelet vezérel bennünket. Őseink nagyon szerették a kemény munka utáni zenés-táncos összejöveteleket, ahol nemritkán életre

szóló párt is választottak maguknak. Az idén a résztvevők zöme zenés ébresztőt követően végigdalolta, végigtáncolta a felvonulást, és a gyengébb nem képviselőinek zöme az esti programon is az őseinktől örökölt buggyos ujjú blúzt, mellénykét, köténykét, háziszoknyát viselte. A fiúk sem hagyták otthon a pántlikás kalapot.

A bál – mint megtudtuk – tulajdonképpen csak ürügy. A cél, hogy a fiatalabb nemzedékben is elültessék a hagyományok iránti szeretetét.

Bemutató nap Budakeszin

A budakeszi Nagy Sándor József Gimnáziumban a pályaválasztással kapcsolatos bemutató napot tartottak. Tanárok és diákok fogadták a gimnázium iránt érdeklődő általános iskolásokat, akik tájékoztatást hallgattak meg a számítástechnikára szakosodott iskoláról, a nyelvi képzésről s a fakultatív képzési formákról. A gimnázium szoftverüzemeltető szakmai képesítést biztosít, és az

érettségi után középfokú nyelv- vizsgára is felkészít.

A bemutatóra főleg Budakeszről jöttek sokan. Feladatlapot is vihettek magukkal, hogy az előfelvételihez kitöltsék. Ha valaki sikeresen oldotta meg a feladatokat, és részt vesz a kéthetenként tartandó előkészítőn, biztosíthatja magának a gimnáziumi felvételt.

K. Zs.

A messiás nadrágot hord, nem szoknyát

Félnek a pedagógusok – derült ki Tápiószelén

A Pedagógus Szakszervezet főtítkárának tápiószelői fórumáról legutóbbi számunkban helyszüke miatt csak annyit írtunk, hogy Szöllősi Istvánné tüntetni hívta a környék iskolavezetőit s rajtuk keresztül az oktatási intézmények dolgozóit. A rendezvény azonban nem csupán a közoktatás országosan ismert problémáira hívta fel a figyelmet, hanem a helyi gondokra is. Az eszre azért érdemes visszatérni, mert jelzi az oktatás, benne a pedagógusok kiszolgáltatottságát és a kétségbeeső függőséget a mindenkori, gyakran helyi hatalmi viszonyoktól, torzalkodásoktól.

Nem véletlenül hívták éppen Tápiószelére a legnagyobb pedagógus-szakszervezet első számú vezetőjét. Az óvodában az idei év elején kirobbant botrány országosan „híressé” tette a nagyközség nevét. A máshol ugyancsak vitákat kiváltó gyermek- és dolgozói létszámcsoökkentést a frissen megalakult önkormányzat úgy hajtotta végre, hogy a település lakossága – ki támogatólag, többen ellenzve azt – nyíltan az elsőpről előnnyel megválasztott polgármester bosszújáról beszélt.

Az előző önkormányzati ciklus képviselő-testületének „hete bandája” néven közismert csoportja tett néhány elvetélt kísérletet a magát a tisztesség, erkölcsösség „új embereként” beállító polgármester ellen, de a választáson mégis a polgármester hívei kerekedtek felül, csaknem az egész testület Majoros Tibor-pártiakból állt össze. Az alulmaradt választási manipulációval magyararzáskudarukat úgy gondolják, ők a többség szószólói. Szólásra pedig gyorsan lett ok, jött az ominózus óvodai: a gyereklétszám drasztikus csökkentése, a négy csoport megszüntetése jó néhány tápiószelői családot érzékenyen érintett, mivel a munkanélküliség miatt otthon lévő szülő gyerekei maradtak ki. Az intézkedés nagy port vert fel, most a településen, miután át-

menetileg megszűnt a több száz embernek munkát adó vasszerkezetgyártó ipari üzem, sok a segélyből, járadékból élő.

„Megfejtette” a lépést a vezető óvodónő lefokozása, majd elbocsátása, aki történetesen az egyik volt ellenzéki képviselő felesége. Ugyanígy járt – legalábbis a helyi közvélemény így tartja nyilván – egy másik, szintén ellenzébas képviselőjelölt hozzátartozója is, aki a polgármesteri hivatalból került az utcára. A személyi ügyeket a polgármester természetesen másképp indokolja: lejárt a megbízás, megszűnt a munkakör. A választások után felerősödött az iskolaépítés körüli viszálykodás. Majoros Makovecz-iskolát álmódú meg, több százmillió forintért. Az előző képviselő-testület derékba törte a már elkezdett beruházást, túlzónak tartva azt irreálisan magas költségei miatt. A múlt év decemberében a győztes csapat előszedte a terveket, s folytatni kezdte az építkezést. A megosztott helyi írott sajtó önkormányzati orgánuma rendszeresen mint „bűnözőkről” szól az építkezést ellenzőkről. A júniusi alapkö-léteteli ünnepeken a polgármester korábban szállóigévé vált mondatát idézték: „új iskolába új pedagógusok kellenek...”

A korántsem teljes tápiószelői „állóháborús” vázlat itt kanyarodhat vissza a pedagógusfó-

rumhoz. A résztvevők – nem csupán a helybeliek – arról beszéltek, hogy félnek. Féltik a munkájukat, megélhetésüket, nyilvánvaló számukra helyzetük tarthatatlansága. A közoktatás országos állapota megjelennek lent a végeken is. Olyan harsánnyal például, mint Tápiószelén, ahol a belügyminiszter 15 százalékos, önkormányzatoknak ajánlott létszámleépítési tervét azonnal öles betűkkel közölték az önkormányzati hirdóban. Elsőként a pedagógusok vették a célzást...

A fórumon kiderült: sok helyen „hibádzik” az egyeztetési mechanizmus az önkormányzatok és az oktatási intézmények között. Tápiószelén úgy tették át az iskola technikát dolgozóit a hivatal állományába, hogy az igazgatóval előzetesen nem konzultáltak. Lassan alig marad pénz arra, ami nem kötelező: korrepetálásra, a napközire, szakkörökre, sportfoglalkozásokra. „Nem helyi probléma ez...” – tette hozzá gyorsan az iskola igazgatója, nehogy baj származzék a panaszokból.

A fórumon jelen lévő Majoros Tibor polgármester támogatásáról biztosította a kormány közoktatás-politikája ellen fellépni szándékozó pedagógusokat. Még autóbuzst is ad Budapestre való utazásukhoz. Megjegyezte: a szelei tanítók és tanárok messiásként várták a PSZ főtítkárárt, de hát ki látott már női ruhába öltözött messiást...?

Az ajtó felé igyekvők között valaki csendesen azt mondta: október 23-án Torgyán mond beszédet Tápiószelén. Majoros hívta meg, nyilván rá gondolt, amikor a messiásról beszélt. Igaz, ő nadrágot hord, nem szoknyát...
Tóth Ferenc

Időseknek épül apartmanház Budán

Idős emberek számára épít apartmanházat a Kin-Pack Kft. a XII. kerületben, a Kékgyöly utcában. A hétemeletes épületben 41 lakást alakítanak ki, ahol a szállodák kényelme mellett a magas szintű egészségügyi ellátás is biztosított lesz. Az építkezés jövő tavasszal indul, s 1997 májusában költözhetnek be a lakók.

Az apartmanház elsősorban olyan idősek részére nyújt majd otthont Budán, a Kékgyöly utca 6-ban, akik orvosi ellátásra szorulnak. A központi fekvésnek köszönhetően tömegközlekedéssel könnyen megközelíthető, ugyanakkor az épületből a budai hegyekre és a Vérmezőre nyílik szép kilátás.

A hotel- és kórházi jellegű szolgáltatásokat akarjuk ötvözni a létesítményben, ahol magas szintű, nagyobb komfortfokozatú beteg-ellátást tudunk biztosítani, mint egy egészségügyi, vagy egy szociális intézményben – mondta Kincses-Köllner Péter, a Kin-Pack Kft. ügyvezető igazgatója.

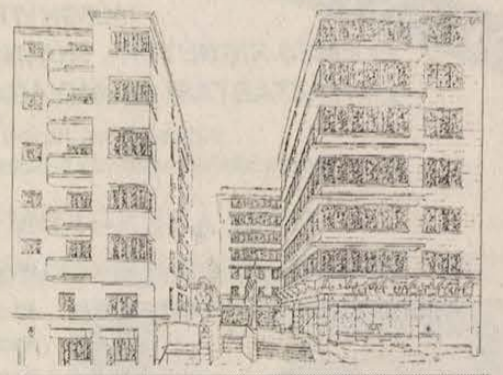
A légkondicionált épületben 41, minden igényt kielégítő apartman alakítanak ki. Nyolc-féle elrendezésű, egy-, illetve kétszobás, 22–39 négyzetméteres lakás választható, berendezett konyhával és fürdőszobával.

Az egészségügyi ellátást elsősorban az épületben működő, több orvosi rendelőben dolgozó szakemélyzet, illetve a szomszédságban lévő Országos Onkológiai Intézet végzi. Házon belül 24 órás orvosi ügyelet áll majd a lakók rendelkezésére. A szobákat igény szerint kamerákkal is ellátják, így a rászoruló beteg állandó megfigyelés alatt állhat. Ha pedig rosszul lenne, nincs szükség külön értesítésre, az orvosi segítség rövid idő alatt megérkezik.

A mozgásukban korlátozott, ágyhoz kötött betegek ellátására is gondoltak. Az apartmanokat olyan kommunikációs rendszerrel látják el, hogy az idősek emberek fekhelyükről megrendelhesnek mindenféle szolgáltatást, az étkezéstől a mosatásig.

Az apartmanok egy része megvásárolható, de a vállalkozás bérelti lehetőséget is kínál.

– Az apartman a vevő saját tulajdona lesz, amely örökölhető, eladható vagy bérbe adható. Vagyis itt ugyanúgy vásárolhat lakást egy

idős, egészségügyi felügyeletre, gondoskodásra szoruló ember, mint egy társasházban – emelte ki Kincses-Köllner Péter.

Az apartmanok ára körülbelül 3,3 millió forintnál kezdődik. A vételárát több lépésben kell kiegyenlíteni. A következő év elején, a szerződéskötetéskor huszonöt százalékos előleget kell fizetni, majd a többi részletet az építkezés ütemében, a készültéig fokozatosan kell törleszteni. Természetesen azokra is gondoltak, akiknek nincs ennyi készpénzük, de rendelkeznek egy megfelelő értékű örökklással.

– Az ingatlanok eladását szerződésünk alapján az OTP Ingatlan Rt. intézi el. Ezzel szeretnénk levenni az idősek válláról a lakáseladás nehézségeit. Nekik nem kell adásvételi szerződéssel, okiratokkal, hivatalba járással bajlódniuk, ahogy elkészül a ház, azonnal beköltözhetnek. Az előleget és az átadás előtti részletet is a részvénytársaság finanszírozza, az értékkülönbséget pedig az adásvétel után kifizetik az apartman új tulajdonosának – hangsúlyozta a vállalkozás vezetője.

A Kin-Pack Kft. a beruházást saját erőből és a befizetésekkel valósítja meg. Így ugyanis olcsóbban tudják felépíteni az apartmanházat, mintha hatalmas kamatokkal terhelt hitelt is fizetni kellene.

A hétemeletes épület alsó szintjén különböző üzletek kapnak majd helyet. A földfelszín alá pedig mélygaraszt építenek, amelyben az apartmanház lakói, dolgozói, illetve a környéken élő járműveinek is helyet biztosítanak.

Információs anyag kérhető telefonon: 155-1601, 155-0801, **telefaxon:** 155-233, **illetve levélben az alábbi címen:** 1395 Budapest, Pf. 411.

(X)